

Γιατί δεν υπάρχει Έλληνας που να γεννήθηκε μεταξύ 16 και 28 Φεβρουαρίου 1923 -Οι 13 «χαμένες» ημέρες για τη χώρα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Το ημερολόγιο έδειχνε 15 Φεβρουαρίου 1923. Μια ημέρα που σηματοδεύτηκε από ένα πρωτόγνωρο γεγονός για την Ελλάδα.

Γιατί; Επειδή την επόμενη ημέρα, αντί να ξημερώσει η 16η Φεβρουαρίου, ξημέρωσε η... 1η Μαρτίου, σε μια ιστορική μετάβαση για την Ελλάδα από το Ιουλιανό στο Γρηγοριανό Ημερολόγιο. Αλλά για ποιο λόγο συνέβη αυτό; Όλα

Ξεκινούν την εποχή του Ιούλιου Καίσαρα, τον 1ο αιώνα π.Χ.

Η αλλαγή του ημερολογίου επί Ιουλίου Καίσαρα

Εκείνη την εποχή, λοιπόν, οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν ένα ατελές ημερολόγιο για τη μέτρηση του χρόνου. Τι προέβλεπε; Οτι κάθε έτος είχε 12 μήνες, οι 4 εκ των οποίων είχαν 31 ημέρες, οι 7 είχαν 29 ημέρες και ο Φεβρουάριος ήταν ο μόνος μήνας με 28 ημέρες, δηλαδή σύνολο έτους 355 ημέρες.

Επίσης κατά το ίδιο ημερολόγιο, κάθε δύο χρόνια υπήρχε και ένας «εμβόλιμος» μήνας, ο λεγόμενος Mercedonius. Το πρόβλημα που προέκυπτε σε σχέση με αυτό, όμως, ήταν ότι οι τότε αρχιερείς της Ρώμης, με τη δύναμη της εξουσίας που είχαν στα χέρια τους, δεν εφάρμοζαν πάντοτε αυτή την «αρίθμηση», με αποτέλεσμα να επικρατεί σύγχυση για το ποιος είναι κάθε φορά ο «σωστός» μήνας.

Μάλιστα, το... μπέρδεμα γινόταν ακόμα εντονότερο από τη στιγμή που υπήρχε πολύ μεγάλη απόκλιση ανάμεσα στην ημερομηνία της Εαρινής Ισημερίας και την πραγματικότητα.

Έτσι, λοιπόν, ο Ιούλιος Καίσαρας, με στόχο να βρεθεί ένας τρόπος για να μην υπάρχουν διαφορετικές παραδοχές για το... ποιος μήνας είναι ποιος, ανέθεσε, το 46 π.Χ., στον Σωσιγένη, γνωστό Αλεξανδρινό αστρονόμο της εποχής, την αλλαγή του ημερολογίου.

Δύο χρόνια μετά, το 44 π.Χ., είχε βρεθεί η λύση. Πώς; Με την προσθήκη 90 ημερών στο έτος. Πλέον, το νέο ημερολόγιο ανταποκρινόταν πολύ περισσότερο από το παλιό στη διαδοχή των εποχών και η διάρκεια του έτους προσδιορίστηκε στις 365,25 ημέρες. Η μικρή διαφορά καλυπτόταν από μία επιπλέον ημέρα που

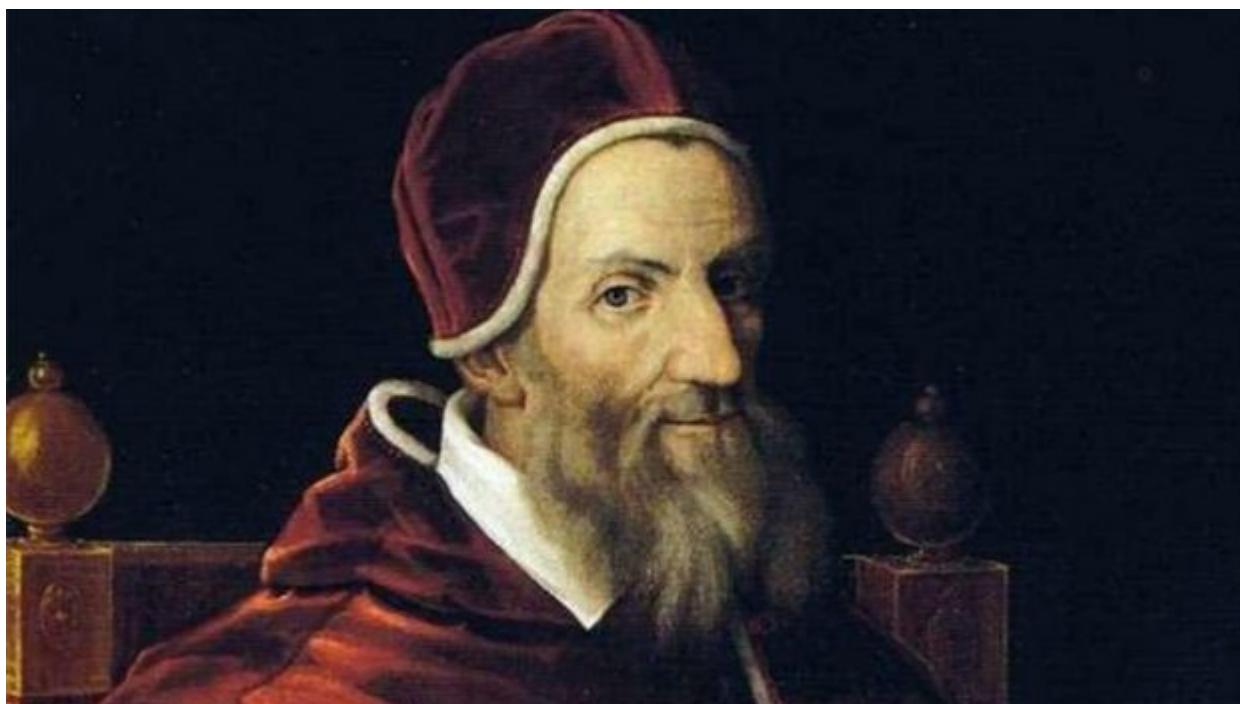
προστίθετο κάθε τέσσερα χρόνια, μετά την «έκτη προ των καλένδων του Μαρτίου», που ονομαζόταν «bis sextus». Έτσι, η ημέρα αυτή, επειδή τη μετρούσαν δύο φορές, ονομάζεται ακόμα και σήμερα «δισ έκτη», και το έτος που την περιέχει δίσεκτο.

Αυτό ήταν, λοιπόν, το Ιουλιανό Ημερολόγιο, που αξίζει να σημειωθεί ότι δεν χώριζε το έτος σε εβδομάδες. Η επίσημη καθιέρωση της εβδομάδας των 7 ημερών έγινε τον 4ο μ.Χ. αιώνα από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο.

Πάντως, το ημερολόγιο του Ιουλίου Καίσαρα, παρά το γεγονός ότι ήταν πολύ πιο ακριβές από το λεγόμενο ρωμαϊκό, δεν ήταν σε καμία περίπτωση τέλειο. Είχε ένα σφάλμα 11 λεπτών και 14 δευτερολέπτων ανά έτος, που μακροπρόθεσμα δεν μπορούσε να μη φανεί. Έτσι, τον 16ο αιώνα το ημερολόγιο είχε χάσει 11 ολόκληρες μέρες και υπήρχε πλέον ο κίνδυνος να φθάσουμε κάποια στιγμή τα Χριστούγεννα να είναι... φθινόπωρο και το Πάσχα... χειμώνα.

Ο Πάπας Γρηγόριος

Η τομή στο ημερολόγιο έγινε από τον Πάπα Γρηγόριο τον 13ο, ο οποίος αποφάσισε να αλλάξει το σύστημα. Έτσι, με απόφασή του, στις 4 Οκτωβρίου του 1582 προστέθηκαν 10 ημέρες (δηλαδή η 4η Οκτωβρίου έγινε... 15η Οκτωβρίου), ενώ για να αποφευχθούν ανάλογες ασυμφωνίες και στο μέλλον αποφασίστηκε κάθε τέσσερις αιώνες να θεωρούνται δίσεκτα αντί για 100 χρόνια, μόνο τα 97.

Φυσικά, η αλλαγή αυτή δεν έγινε αποδεκτή από άλλες χώρες. Έτσι, ενώ το ημερολόγιο στις ρωμαιοκαθολικές χώρες τέθηκε άμεσα σε εφαρμογή, δηλαδή από

το 1582, δεν συνέβη το ίδιο στις ορθόδοξες και στις προτεσταντικές χώρες.

Έπρεπε να περάσουν 120 χρόνια για να γίνει αποδεκτό το νέο ημερολόγιο, κατ' αρχάς στα προτεσταντικά κράτη της Γερμανίας (το 1700). Ακολούθησε η Βρετανική Αυτοκρατορία (συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, καθώς των άλλων αποικιών των Βρετανών εκείνη την εποχή) το 1752, η Σουηδία το 1753 κ.ο.κ.

440 χρόνια μετά!

Η σφοδρότερη «αντίσταση» στο Γρηγοριανό Ημερολόγιο προήλθε από τις Ορθόδοξες Εκκλησίες. Μάλιστα, ο Πάπας Γρηγόριος ο 13ος είχε καλέσει τον τότε Πατριάρχη Ιερεμία τον 2ο τον Τρανό να εφαρμόσει το νέο ημερολόγιο, αλλά ο τελευταίος, έπειτα από απόφαση Θρησκευτικής Συνόδου, αρνήθηκε. Μάλιστα, κατηγόρησε τον Πάπα ότι προσπαθούσε με αυτόν τον τρόπο να προσηλυτίσει τους χριστιανούς ορθόδοξους...

400 χρόνια μετά(!), το 1895, άρχισαν από την πλευρά των Ορθόδοξων Εκκλησιών κινήσεις για υιοθέτηση του Γρηγοριανού Ημερολογίου, με πρωτεργάτη τον Οικουμενικό Πατριάρχη Άνθιμο Ζ'. Ωστόσο, οι εποχές ήταν δύσκολες για τέτοιες αλλαγές, καθώς ο κόσμος έμπαινε σε μια φάση πολέμων, με αποτέλεσμα η μετάβαση στο νέο ημερολόγιο να καθυστερήσει έτι περαιτέρω.

Τελικά, η ελληνική πολιτεία, ύστερα από αρκετές «περιπέτειες» και αφού είχε προηγηθεί το 1919 εισήγηση του αστρονόμου και ακαδημαϊκού Δημήτριου Αιγινήτη (φωτό κάτω), αποφάσισε να υιοθετήσει το Γρηγοριανό Ημερολόγιο στις 16 Φεβρουαρίου του 1923, 440 χρόνια μετά την πρώτη εφαρμογή του! Ωστόσο, με το πέρασμα του χρόνου είχαν χαθεί πλέον 13 ολόκληρες ημέρες, και έτσι, για να γίνει ο εναρμονισμός στο νέο ημερολόγιο, μετά την 15η Φεβρουαρίου ξημέρωσε η 1η Μαρτίου. Με απλά λόγια, μετά τις 15 Φεβρουαρίου 1923 «εξαφανίστηκαν» 13 ημέρες και ακολούθησε η 1η Μαρτίου 1923.

Το πρώτο «όχι» και το τελικό «ναι» της Εκκλησίας

Το θέμα με το ημερολόγιο, όμως, δεν είχε λήξει οριστικά. Η Εκκλησία της Ελλάδος αρχικά είχε αποφανθεί θετικά για τη χρήση του νέου ημερολογίου, ήδη από το 1919, λέγοντας ωστόσο ότι «η μεταβολή, μη προσκρούουσα εις δογματικούς και κανονικούς λόγους, ηδύνατο να γίνη μετά συνεννόησιν πασών των αυτοκεφάλων Εκκλησιών, ιδία δε του Οικουμενικού Πατριαρχείου».

Έτσι, μέχρι να γίνει αυτή η συνεννόηση, η Εκκλησία της Ελλάδος συνέχισε να χρησιμοποιεί το παλαιό Ιουλιανό Ημερολόγιο, αλλά συμφώνησε ώστε η ελληνική πολιτεία να εισαγάγει το Γρηγοριανό Ημερολόγιο μόνο για πολιτική χρήση.

Το πρόβλημα με το «πολιτικό» και το «θρησκευτικό» ημερολόγιο φάνηκε μόλις

λίγες ημέρες μετά τη 15η Φεβρουαρίου 1923, καθώς την 25η Μαρτίου θα έπρεπε να χωριστεί η γιορτή του Ευαγγελισμού από τη γιορτή της Εθνεγερσίας! Έτσι, για να αρθεί το αδιέξοδο, η Εκκλησία της Ελλάδος αποφάσισε να χρησιμοποιεί το Γρηγοριανό Ημερολόγιο για τις θρησκευτικές γιορτές, με εξαίρεση τη γιορτή του Πάσχα (Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο).

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο έδωσε το «πράσινο φως» στην αλλαγή έναν χρόνο μετά, στις 23 Φεβρουαρίου 1924: «Συνοδική απόφαση ενεκρίθη οριστικώς προσαρμογή εορτολογίου και πολιτικού ημερολογίου από 10ης προσεχούς Μαρτίου». Έτσι, στις 10 Μαρτίου 1924 εισήχθη το Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο στη χώρα μας και για εκκλησιαστική χρήση, και η ημέρα αυτή υπολογίστηκε σαν 23 Μαρτίου.

Οι Παλαιοημερολογίτες

Αξίζει να σημειωθεί ότι το -κατά εκκλησία- Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο θα έχει το ίδιο πρακτικό αποτέλεσμα με το Γρηγοριανό Ημερολόγιο μέχρι και το έτος 2800 για τη χώρα μας. Συγκεκριμένα, οι Ορθόδοξες Εκκλησίες της Ελλάδας, της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, της Αλβανίας, της Πολωνίας και μερικών ακόμη της ανατολικής Μεσογείου (της Κωνσταντινούπολης, της Αλεξάνδρειας, της Αντιόχειας και της Κύπρου) υιοθέτησαν το Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο και άρα θα γιορτάζουν τη γέννηση του Χριστού μαζί με τις Δυτικές Εκκλησίες, δηλαδή την 25η Δεκεμβρίου, έως το 2800.

Αντιθέτως, οι Ορθόδοξες Εκκλησίες της Ρωσίας, της Σερβίας, της Ιερουσαλήμ και μερικοί επίσκοποι που αποσχίσθηκαν από την Εκκλησία της Ελλάδος (Παλαιοημερολογίτες), μη αποδεχόμενοι το Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο, θα γιορτάζουν τη γέννηση του Χριστού στις 25 Δεκεμβρίου με το Ιουλιανό Ημερολόγιο (δηλαδή στις 7 Ιανουαρίου του Γρηγοριανού Ημερολογίου) μέχρι το

2100.

Πηγή: iefimerida.gr